

ÁLMOK ÉS ÉLETEK*

SZATHMÁRI ISTVÁN

Szeretem ezt a teát. A színe miatt.

És akkor mit beszéltünk meg? Hallgatok. Annyi minden tolong bennem, mondom később, már nem is tudom, mit mondtam, mit gondoltam. Gyere, kimegyünk a levegőre, nekem utána úgyis el kell mennem. Ne haragudj.

A ház előtti betonon, közel az épület sarkához, belénk fúj a szél. A szemeteskannának felől vattás füst. Maró illata ránk hasal. Most érzem csak, a szoba melege, fénye egyszerűbbé teszi a dolgokat. Itt kinn veled érdekesebb. A fák alatt megyünk, a járda, a környék sötét, csak az útról csurran át egy kis fény. Hideg van. Lábunk alatt hővezeték. Tudom, hisz egy száraz csík a fenti nyoma. Nem messze tőlünk, mint kéményből a füst, fakadt ki a földből a tejszínű pára.

Ha akarsz, pár nap múlva találkozhatunk kint a strandon, ahol ilyenkor kőkemény a homok, mert a fagy az úr földön és vízen egyaránt. És csúszkálnak a jégen az ügyetlen sirályok, szürke testük, mint sódarabok, -kupa-cok, melyeket fúj a szél, kerget a hidegben.

Érzem, hogy nem mész haza.

Ezen az estén elkerültem a vörös macska utcájába is. De az állat már nem volt a kirakatban. Semmilyen nyomát nem láttam. Fagyos volt az üveg, jégvirágok nyiladoztak rajta. Hát tényleg fekélyek vannak bennem, örvények, még az kell, hogy én is ide járjak, sápadtan nyomjam le a köszvényes bolt kilincset. Miért gondolsz te ilyenek? Nehezen szántam rá magam a hazamenetelre. Az üres város falai, házai, hidjai dermedten álltak. Alljak melléd, én is? Ki értük? Néha hangok érkeztek el hozzám, sóhajok, kacajok, de senki se hívott, szólt nekem. Papírdarabok, plakátfoszlányok repültek, ölelkeztek, csókolóztak a szélben, jeges esőcseppek tapadtak a sárga kö-

* Részletek a Forum Könyvkiadó 1989. évi regény pályázatának első díjas pályaművéből

vekre, az autók lámpáját rég eloltották, a rolók, redőnyök, függönyök mögött már az idő is halott volt. És bennem is az volt valami, valami öröknek hitt, aminek súlya van, hisz a halottnak is van, de ugyanakkor valami morgott is, terpeszkedett, helyet követelt magának.

Forrónak éreztem a homlokom, a városháza falához nyomtam. Gyerekkoromban hallottam, hogy homoktéglából épült. És ezért mindig vártam, hogy egyszer összeomlik, mint a homokvárak, ha jönnek a sötét felhők, vagy ha túl hosszú a hullámok nyelve. De kemény volt, szilárd, és hűtött. Ott álltam a falhoz tapadva hosszú kabátomban arra gondolván, hátha most jön az igazi vihar, és engem is magával ránt, és én is leomlok a falakkal, képekkel, csillárokkal együtt, a lépcsőkkel, a toronnyal, a rejtélyes vitrázsokkal, és utána csak por lesz és hamu. És hosszú-hosszú csend, mint a születések előtt és a halálok után. Amilyen most van körülöttem szülővárosomban.

Arra is emlékszem, vagy csak talán a régiek meséiből rémlik, hogy esthajnantájt egy fiatal férfi gyűjtögetta meg a gázlámpákat itt a közelben. „... viola sugár az Ő szeméből!” – gondoltam később oly sokszor.

Csáth háza előtt, a mai poliklinika épületével szembeni parkban egyszer tüzet gyújtottak, majd rengeteg virágot hoztak, fehérret, sárgát, pirosat, de volt lila is és halványróz, és várták a Varázslót. A rendőrök vitték el őket, a virágokat pedig szétfújta a szél. Mostanában szobra talpazatát előntötte a talajvíz, lehet, hogy majd itt nőnek ki a tisztelet jelei, ha feltámadnak a szelek, és felitatódnak a fodros vizek, és lehet, hogy a Varázsló is ideül néha. Láthatatlanul.

És hűt kitaratóan a piszkos homokkocka, bőrének, testének dudorait, borostáit, gyöngyeit nyomja rám, akárha viaszba mártózna, és belső hidege is belém költözik, mintha csak város szíve lenne, kicsúcsosodott lényege. A sötét pedig könyörtelenül belepi a felszakadt felhők közé szorult csillagokat.

Nem is olyan rég még erre járt a villamos, és a kanyarban néha majd kisiklott, úgy bedőlt, és recsegetek benn a padok, nyivákolnak a fogantyúk, a kapaszkodók, recsegetek az utasok is a sárga újságok mögött, a piszkos lámpa pedig csak világított, az olajos padlón szétdobált staniclik, jegyek. És ment a villamos, mint valami fáradhatatlan állat a ketreccben egész nap, körbe-körbe. Utána egyszer nem jött vissza. Kint maradt valahol az erdő szélén, az árkok barna füveiben. Ott vesztegelt évekig, mintha még indulna valahová. Majd lassan felszedték a síneket, a kocsikat nagy teherautókra rakták, és begyűjtötték a motort. Néha, ha a szőlőkben járok, látok még egy-két ilyen elaggott csodát, és hányszor akartam már beszállni egybe, hátha elindul, sínek nélkül is, de minek, hisz gyalog is eljuthatok akárhová itt.

Belém masírozott újból a város, gondoltam, már megint elért. Az üzletek kirakatai tompán bámultak a télbe, lépteim kopogása visszhangzott, visszhangzott. Tudtam, hogy az ablakod alá megyek, már a sarkon éreztem a muszájt. Sötét volt a szobádban, lehet hogy nem is voltál otthon. De ez most nem érdekes. Álltam a párkány alatt, és néztem a tovavágtató haragos felhőket, azt, hogy hogyan harapnak egymás farkába, hogy ütik agyon a gyengébbet, a járatlant, az eltévedtet. A közeli házakban néha fény villant meg egy pillanatra, mintha a nyugtalanság vagy a félelem halvány lángjai lennének. Az ablakodon a csönd feszült, az áthághatatlan; hazamentem. A poharak az asztalon, az alma nyomai szerteszét. Újból éreztem a vér ízét, a piros jelet, de aludni mégse tudtam. Ittam a hideg teából, és az arcomra szorítottam a kezem. Olyan fiatal vagy még, és én olyan érdes. Hallottam újból a hangod, patakzenéjét, friss csobbanását, de a macska története nem tetszett nekem. Nem illett hozzád. Még nem. A hangod is olyan halvány volt ekkor. Mint egy kifakult szita. Hagyjad a démonok táncát, hagyjad jobb napokra. És talán jobb is, ha mások álmaid szereplői, részvevői, jobb is, ha hallgatsz arról, amit tudsz, mert van még idő, most még van a teljes megnyilatkozásra, megmutatkozásra, a bennünk lakozók felkeltésére. És ha majd elérkezünk valahová, ahol túl csendes az éj, akkor majd lehet, de ne most, hisz még csak indulunk, indulgatunk.

Időbbe fogysz, mondtad, kövület lesz, morzsolódó vakolat. Tehát észrevetted az odafigyelés hézagait. De néha úgy érzem, hogy már kilencven éve élek, és csak emlékezem egyfolytában, egy ültében, mást sem csinállok, csak asszociálok a jelen halvány foltjaira. De ez most erős, vérrel átítatott, eljegyzett, átszótt frigy. Ánizspálinkával és zöld teával megkeresztelt kapcsolat. A sült alma pirosa a pecsét. Mint a levélviasz a sárga papiroson, az el nem küldött barna csomagon.

Hajnaltájt éreztem, hogy hideg van. A józanság nyilallásai fejemben. És ekkor kopogást hallok az ablakon. Megismétlődik. Kinézek, és látom, hogy te állsz lent kigyúlt arccal. Intesz. Kabátod zöld, mint a távoli bokrok örökzöldje. Szemed két vékony csík. És hirtelen megvonaglik. Mire kinyitom az ablakot, már messze vagy. Ahhoz, hogy utolérjelek.

Hétfőn kimentem a strandra. A tó hullámai az égre meredtek. Karcsú testük, mint számtalan megdermedt nyelv. Kiöltött vád. A hó, a szél futkosott a rücskös tavon. A két csúzda akár egy láb nélküli monstrum. A mólók szomorú tutajok. A Bagolyvár felől panaszos hang, vonítás. Állatsírás. Néha hangosan pattan a jég. Ilyenkor a vézna madarak fáradtan szállnak arrább. Hóbecskák a zuhanyok közelében. Vékony jégcsapok lógnak ki a rózsából, mint amikor a húst darálják, olyan.

Fönn a házban lobog a tűz.

És várlak.

Lábamon barna csizma. Azt hiszem, nem jössz. Szürkület üli meg a megkínzott bokrokat. A tó jege lilássá válik. Hófelhők gyülekeznek a nádasok fölött. A szél az arcomra nyomja a hideget. Betakar. Ahogy a hullni kezdő hó is a hártvás, lúdbőrös lékeket. Mindig rettegtem tőlük. Attól, hogy rájuk futok, és elmerülök, a jég alá csúszom. Pedig, olvastam gyerekkoromban, jobban mondva láttam egy képregényben, a jégréteg és a víz között hézag van, onnan kell a levegőt szívni, így csinálta az a szőke hős is, akit egy ládában dobtak be a fölvágot, fölsértett tóba. Kijött a zárkából, és így lélegzett. Néha úgy érzem, ki kellene próbálni. Csak lépni kell egyet, és tudni fogom. Megbizonyosodom. A kísértés erős szokott lenni nálam, és utána bőjtölök, hamut szórok a fejemre, ezt is tudom.

A lilából lassan fekete lesz.

A délutánból kifeszlik az este. Állok a parton nekidőlvé a csendnek.

Sok-sok évvel ezelőtt villát béreltünk a fenyvesben. Nem is olyan messze a tótól, és keresztül-kasul jártam ezt a kis erdőt, ismertem minden titkát, fáját, a pillangóit, riadt, de büszke madarait, halvány szőrű hörcsögeit és a lehullott levelek szúrós tapintását. Sokszor belemarkoltam ebbe a barna tűrengetegbe, mintha csalánba nyúltam volna, apró lángokba, de az illatát szerettem, ezt a fanyar, szúrós lehetet. Volt, hogy még az ágyban is éreztem a fehér lepedőn fekve, a sárga falak között. A tulajdonos fia rajzoltgatót néha, és a falakat ezek a befejezetlen, összekuszált, bogáncsokra, hervadt virágokra emlékeztető képek díszítették. A fiú később elment a fenyvesből. Ausztráliába. Hajóval utazott és amikor partot ért, amikor az új háza betonjára lépett, kezét nem tudta mozdítani. És lassan megbénult teljesen. Évekig feküdt mindenféle ágyon, kádban, sárban, vízben, barlangban, míg újra nem érezte az erőt, a lüktetést kifakult ereiben. Ekkor felkelt, és csak az üres papirosokat, blokkokat nézte. Sohase rajzolt többet, de azért szerette ezeket a tiszta, nyugtató lapokat, ezeket a sima, csendes felületeket. Legalábbis így mesélték. Évekkel később súlyemelő lett, és minden átmenet nélkül meghalt.

Ebben a házban láttam először zsalugátért az ablakon. Később máshol is felfedeztem, de nekem ez az itteni nagy élmény volt. Le-föl húzgáltam, kinyitottam, összenyomtam, csakis tőlem függött, hogy mekkora a világ. És gyönyörű zöld volt. Mint a fenyők. Egyik délután a fenyves melletti sínen elpöfög a tehervonat, mindig szerettem, ha beleshettem a mozdony parázs-ló, lángoló gyomrába, ahogy a fűtő kirántja a kisajtót, és lapátolja be a szemet, dobálja, és a mozdony nyel, nyel, minden nyelés egy halvány füstgomolyag, pamacs az égen. Hosszú volt a szerelvény, valami vasakat, kénes anyagokat szállított meg gyalulatlan deszkákat, és amikor már kifutott a szántóföldek felé a száraz melegben, és amikor a sínre akartam lépni, hogy érezzem a finom rezgéseket, ezt az annyira sejtelmes mozgást, aminek az

élvezetétől eltiltottak ugyan, de annál édesebb volt a tett, nem volt hely a cipőm számára. Elöttem ugyanis két csonka kéz kapaszkodott a piros sínbe. Rohantam, mint az eszeveszett, be a házba, a legsötétebb sarokba bújtam, ahol régi sárga újságok heverték, és zokogtam fáradhatatlanul. Ez volt az első konkrét találkozásom a halállal. Habár már temetésre elvittek, a halott viaszarcát is láttam, de mégis, ilyen közel még nem kerültem ahhoz, amitől úgy fél az ember, de amit oly sokszor akar.

Ezen a nyáron háromszor lett vörös a sín. És ezután egy jó ideig csak a ház körül tébláboltam.

Később, ahogyan mind jobban és jobban betekintést nyertem az életbe, többször is találkoztam a valósággal, e nyugtalanító dologgal, nem is olyan rég, épp e tóban, a szőke, szálkás mólók mentén.

A villába esténként a közeli állatkert zaja is elhallatszott, hatalmasakat ordított a nagy sörényű király, de nem féltem, hisz tudtam, hogy a kerítések és az örök óriások. Amikor ezen állatparadicsom büszke kigyója kicsusszant, már régóta nem laktunk itt, és csak jóval később hallottam, hogy e környékben ez idő tájt lakatra zárták még a kerteket is.

És tobozokat is itt láttam először, mint farózsák, gondoltam, és gyűjtöttem őket zsákszámba. És ha hűvösre sikeredett az ős, vagy ha augusztusban már nyár vége volt, eltűzeltük az összeset. És csak ekkor nyíltak ki igazán.

Olyan közel áll hozzám ez a tó, ez a vidék, azért is akartam, hogy itt találkozzunk. Annyi minden köt engem ide, annyi élmény, szál, mindegyik ujjamra legalább tíz meg tíz történet jutna, ha akarnám. De este van már, és nagyon várlak.

Az eltűnő lányomokat figyelem a hóban. Az elszórt nyomokat, a meglevés jeleit. A tó már sötét. Merő hívás, és pattan a jég, dörren a távolban. A környező tanyákról huhogás, tompa moraj, és óvatosan feljönnek a csillagok. Tintába dermedt megannyi izzó parázs.

A vitorlásház környékén egyszer éjfél tájt, éppily dermesztő télben, kiültem a betonszegélyre, magam után hagyva a lármás, izzadt házat; sárgán sütött a hold, ha a nehéz, rojtos felhők szabadon hagyták. És ahogy nézem az eget, mintha megbabonáztak volna, egy furcsa érzés, állapot kerít hatalmába, és érzem, lassan belém fut, belém érkezik az, amit Mindenségnek neveznek talán, és egy pillanatra átélem a szív dobogását, és utána minden elcsendesül. Kiveret a verejték, lejöttem a kőről, és a szikrázó hóba mártottam az arcom. Ez is nyom volt, nyomhagyás, a többi mellett.

Felmegeyek a házhoz. Nyugtalanóság fog el, már-már félelem. Lehúzom a rolókat, bereteszelem az ajtót. A szobában a szürke plafonon kergetőznek a lángok. Most már tudom, hogy nem jössz. A kezedre gondolok, hőszerű ujjaidra, arra, hogy ha a hóra tennéd, még te se találnád meg őket. Meg az

álmaira, ahol mások játszanak veled. Incselkednek. A padláson finom ropogások, rám nehezedik a kinti világ. Hallom a szél hangját, fújtatását, szuszogását, ahogy matat a ház körül. Vakondok vannak a padló alatt, a kerti túrásokról tudom. Sirályt is láttam már itt fönt a háznál. Tavasz volt, és leszállt a hosszú szálú fűbe. És csak forgott körbe-körbe. Fehér tollak a mélyzöld fűben. Két szeme piciny ékszer. Majd visszarepült a partra.

Felhúzom a lábam a fekhelyre. Aludni próbálok, és nem gondolni semmire.

Álmomban megállok egy szürke ház előtt. Mintha hamuval szórták volna be. Keresem a bejáratot, a kilincset, a csöngőt, de csak fal, malter, szutyok mindenhol. Fölnézek. Észreveszem, hogy egy ablak alatt vagyok. A párkány ismerős. Ezt a rozsdamarást már láttam. Ismerem rajta a kaparásokat. Szinte hallom a beletört, kimarjult körmök kinos hangját. Főleszmélek, hogy ez a te ablakod. Odabenn sötét. De hirtelen megbillen a függöny. A keretben nincs üveg. Csak most látom. A tető felől valami szállingózni kezd. Hull, hull a járdára. Az ablakban megjelenik a vörös macska. Hatalmas állat. Szájában egy egérfogó. Puhán ér talajt a lábamnál. És rácsavarodik. Alig hallhatóan dorombol. Kiveszem fogai közül az egérfogót, és elhajítom. Megsimogatom. Pattog a szőre az ujjaim között. Szikrákat hány. Szinte ráz. Éget, mint a fekete mozdony gyomra. A tetőre nézek. Csak a hősínű ujjaidat látom, hogy valamit hullatnak, szórnak le. Rám.

Az oldalutcaból kirobbanó habszínű Zsiguli úgy ütött el, hogy észre se vettem. Csak azt, hogy mintha belém csapott volna a villám. Mindig ilyennek képzeltem el. Hangos, vörös nyílnak. És odaszögezett az aszfaltba nyomott, ágyazott sinre. Arra még ma is emlékszem, hogy forró volt a vas. Szinte süttött, okádtá a melege. De közben lihegett, szuszogott, vért izzadt. Ebben a tócsában feküdtem én, ahogy később mondták, szinte költői pózban, sápadt arcomnak jól jött a háttér, a kulissza. De azért tudatom éber volt, és valahonnan nagyon messziről zavart fájdalmat éreztem, tompa lüktetést. Kocsiba raktak, de még mielőtt felkerültem volna, vaku villant a sötétben, és eszembe jutott, mosolyogni kellene talán.

Látod, mennyi minden megtörténik az emberrel, mondom, mintha most lenne ez, ne nézz rám ijedten, hisz itt vagyok melletted. Újra látom a kezed az öledben, vajon mikor teszed majd rám? És ne akard a többi heg történetét, kibújni azok maguktól is.

Tehát fenn vagyok a fehér kocsiban, és érzem, hogy gombóc került a számba, a bal lábam pedig mint lekonyult, lekaszált virág. Mint félredobott, -lökött, kitépett cserje. Persze, a lábammal volt baj, no meg az álkapcsolom is összemorzsolódott, de mi tele voltunk lendülettel, élményekre, út-

ra éhesen, lelkünk, fejlődő, alakuló világunk lángolt, röpdösött, ez nem volt benne, a sziréna hangja, az orvosságzag, a sápadtan túlkölköző autó, és az volt a baj, az igazi baj. És ott a mentőkocsiban barátom bicskával kivágta a nadrágomból mindazt, amit hosszú hónapok során félretettünk: az élet zálogát. És rohantunk a fényekkel telitűzdelt pesti éjszakában, szemem vörösbe fordult, és azt hittem, legördült örökre a függöny.

Krémszínű szobában ébredtem fel később, fejem fölött halvány csövek, hideg fényű üvegek, és éreztem, ismerős vagyok önmagamnak. Mintha újra én lennék. A saját bőrömben. Oly furcsa volt.

Villogó ollókkal vágták a lábam, darabolták, és akkor ömlött belőlem minden, minden. Zörögtek a szavak, kopogtak, mint matt pléhtetőn az eső, ebben a szigorú szobában, és senki se szólt közbe, hagyták, hogy gyönjak, és nem mondták, hogy vége már. Az örökkévalóságot éltem így át, fájdalmaim, kínjaim bélelték ki, és amikor bevarrták a sebet, mint vitéz szabólegények, rám néztek, vizsgáltak hosszasan. Ez volt a legrosszabb. A süket, sárga csend, akár a halál előszobája. Őszintén féltem. Nem akaródozt még. Még nem.

Hajnaltól vizet kértem, mert kráter volt a testem, lélegző parázs, de senki sem válaszolt, az árnyékok a falba dermedtek, a fénycsavok, mint rácsok, borultak rám, nyomtak, le, le, egész a földig, a gyökerek felé, majd valami mozdult, valaki felém nyújtott egy poharat, miközben csonka lába, akár a kitömött harisnya lebegett, himbálózott a fehér kövek felett. És utána a mankók koppanásai. Kopp-kopp, akárha koporsót szögeznének valahol, utoljára, egy üres teremben, ahol csak a szél alszik, és ahol már nincsenek remények. Csak a valóság maga.

Mintha pókhálóba kapaszkodtam volna, olyanok voltak a napjaim. Foltok jöttek ki rajtam, szám óriásra dagadt, síneket vertek be a fogaim közé, hogy ezeken száguldjon, masírozzon végig a fájdalom, és itt csillantak meg könnyeim is. Mit tagadjam. Gyerek voltam még, de már összetört, széthullott üveg.

A mellettem levő ágyban egy roma volt. Fekete bajuszkája, akár az olasz pincéreké. Az övékén tud így megvillanni a fény, ahogy odanyújtják, elébünk teszik a tálcát, és ránk néznek tartózkodóan, de ugyanakkor kíváncsi-an is. Ez az ember leesett az állásról, de én nem értettem, hogy mi az az állás, és ő magyarázott készségesen, részletesen leírta, szinte lerajzolta nekem, már ott volt előttem, és annyira belejött, hogy már újból esett, tört, zúzódott. Úgy kellett lecsillapítani. És állandóan rigónak nevezett, nem tudom miért, lehet, hogy ez náluk szokás, netalán kitüntetés, és csak úgy, hogy rigó így, rigó úgy, már-már elhittem, hogy tényleg az vagyok, mintha a szárnyaim is pelyhedzeni kezdtek volna, tehát érdekes volt, de azért inkább félelmetes, mert egymás után tört ki rajtam a láz, ráncigált, szipolyo-

zott, félrebeszéltem ilyenkor, az ablak pedig közel, még csak az kellett volna, hogy kipróbáljam, mi a valóság. És ez a rigó, mert én is így szólítottam vissza, csak mondta, mondta, közben a lába darabokban, több darabban, nem is tudom, mi tartotta össze, de ő csak mesélt, fűzte a szavakat egymáshoz megállás nélkül. Egyszer azonban ő is elhallgatott. Fúrógépet hoztak be a terembe, láttunk már ilyet, tudtuk, mire jó: csontot fúrni, kifúrni, át-fúrni, de egyikünk se gondolta, hogy nála használják, alkalmazzák. Nem, erre nem mertünk, erre nem volt szabad. Ez volt maga a rém. És a barátom lenyelte a szavakat. Sárgás szeme kidülledt, akár egy ballon. Hozzá vitték ezt a csontszínű masinát. És ő hallgatott. Berregett, zümmögött a gép a csontban, és mindenki érezte a friss csont sajátos, émelyítő szagát. Mély, hatalmas csend szakadt ránk, és elkapott bennünket az örvény. És csak kavarogtunk, kavarogtunk lefelé.

És utána órákig nem beszélt. Mintha elfelejtett volna. Éjjel arra ébredek, hogy valami zümmög. Én vagyok, mondja, gyakorolom, gyakorolom a hangot. Meg akarom szelídíteni. És a nyomait is, ott belül is.

Később újra a régi lett. Ömlött belőle a szó. Délutánonként fekete kendős nő járt be hozzá. Nagy szatyrokkal mindig. És halat hozott főleg. Ő ette az ágyban, tömkölte magába, szívta a szálkát, csámcsogott, és bort is ivott hozzá karcsú, zöld flaskóból, persze titokban, és utána csak úgy vilogtak az aranyfogai.

Rigó, mondta nekem, mikor már az asszony összepakolt, ha tudná, és rám kacsintott, ha sejténé, még az utcába se tenné be a lábát, nemhogy ide. De hát kell a pénz. Drága az élet. És szeretni kell. Ez a mi feladatunk. Szeretni. De lehet pénzért is, sokért, gyűrűkért, brossokért, csak össze kell szorítanod a fogad, és nem nézni rá. Az arcára. Csak arra ne. Ez a legrosszabb. Egy lihegő, összekezdődött, -maszatolódott öreg arc. És az orr alatt szőrszálak. Ezt nem szabad. Ilyen nők mindig vannak. Fönn a hegyen. Azokban a nagy villákban. És éhesek. Nekik sohase elég. De azért fizetnek becsületesen. Hát ez is voltam én, látod. Nem is gondolod, hogy hányan túrtak bele a sötét mellembé, oda, ahol a legsűrűbb. Mert szeretik ezt, olyan férfias, mondják, és finom. Utána kicsit keserű a szád, de ha leöblítéd a torkod valami jóval, csúszoval, ami siklik, elfelejtéd az egészet. És néha még érdekes is volt. Szinte élveztem, de azért ott a fejemben a tudat, jól kell csinálni, mert többet nem hívnak. És akkor nincs zenés vacsora, húsostál és a többi, mert lányok is voltak, gondolhatod, ringó mellű, feszes lánykák, akik csak úgy heherésztek a nyakamba, ha jó helyre tettem a kezem. És tettem is, sokszor. Aztán jött ez az asszony, és mintha megbicsaklott volna valami a lelkemben. Kezdtém nem örülni semminek. Kezdtém büdös lenni önmagamnak. És hátat fordítottam a hegynek. Még szerencse, hogy nem olyan nagy. Inkább domb ez. És akkor másképp néztem a dolgokra. Nem

is volt olyan rossz. Csak ez az állás, látod, ez most belém csapott. De aludj. Ne figyeld a zümmögést éjjel. Mindenkinek van szenvedélye.

A távolból, mint halvány rángatózó vonal, ér el hozzánk a harmonika-szó. És fújni kezd a szél is. Felborzolódik a tenger. Hullámai paskolgatják a partot. A fák árnya meg-megbillen az éles köveken. Emelkedik a nap. Nagy szárnyú sirályok úsznak el előtte. Rozmaringillatot lehelnek ránk a bokrok. Pattog a fenyők barna kérge fönn a csúcson.

Melleiden a hab gyöngye. Gyöngyei. Hasadon a vágy bársonya. Karod ölelni akar. Csípőd ugrásra kész szöcske. Hajadban már a nyár matat. Forrósodik a szikla. Izzani készül. És szemem előtt káprázik a világ. Piciny, rezgő lángokból áll, borsónyi, vakító, szétfolyó pontokból.

Érzem véred futamát. Tested fáradhatatlan patakjait. Az újra- és újrainduló források csobogását, arcod könnyű, önfeledt vonalát. A megújuló finom remegést, szád piros, vonagló gyönyörét.

De azt is tudom, hogy a bokroknak, fáknek szeme nő, a harmonika hangja felszívódott már, és hogy a kanyarban lassít a kék busz, és Meri is felfelé néz, a túlsó parton elaggottak a legények, a fáradt halakat kilökte a víz, a szeplőket elviszi a szél, házunk ajtaján még kilincs sincs talán, de a pillanatok örökre állnak, és vagyunk a sziklán, mint a remény.

Gyűrűk vésődtek a hátadba, évek, évszázadok, történelem és világ, kagylók, halak, moszatok és lelkek is talán, sirályok csontjai, hálók fonatai, mondod, és leveszed rólam a kezed. De én is benne vagyok azért, nyoma-im, gyökereim, kísértéseim, kihüléseim ott vannak szintén, tagadhatatlanul. Velük is átítatódott naptól fényes lényed, ők is fönnakadtak valahol, kalimpálnak benned. Figyelj rájuk néha, ha akarsz. Ha van kedved hozzá, és felállsz, combjaid simaságán megcsillan a nap, és derekad vékonyán végigfolyik az élet. Istenem, milyen fiatal vagy! És míg ugrasz a vízbe, arra gondolkodok, hogy az örömmek, a jónak ára van, de vajon ki kéri, és mennyit és mikor és miért?

Ujjaid mentén megnyílik a tenger, és magába fogad. És minden, ami szép és jó és örömteljes, a befogadás törvényszerűségein alapszik, látom ezt, éreztem ezt, az imént is.

Habzik a víz, pezseg, akárha gejzír lenne a mélyben, a hullámok alatt, a halak közelében. Ezek ezüstös villanó teste mindig vonzott, finomságuk, könnyedségük, fűrgeségük utánozhatatlan. Gyerekkoromban, mint riadt állatok szíve, vert a szívem, ha a horogra akadtak, és amikor már a lavórban voltak, csak simogattam, tapogattam őket, ilyenkor nem hittem el, hogy csúsznak, ellillannak, síkosak, hogy gyorsak, hogy elegánsak, és hogy megfoghatatlanok. Mert lenn a parton azok voltak a számomra, még ha a fű-

ben, a porban ficáncoltak is, mert éreztem, nem tudom igazi világukat, titkukat. Ezért nemcsak csodáltam őket, de félttem is tőlük, ha a vízben váratlanul, véletlenül nekem jöttek, úsztak, mert talán beavatnak, elvisznek magukkal. Kimeredt szemekkel néztem a meg-megnyíló kopoltyúkat, a vörös húst, és ahogy a lavór fölé dőltem, láttam rajtuk a remegést is. Ezek voltak azok az évek, amikor nagyon szerettem pecázni, a pirosló hajnalban, a fakadó napban mindig ott voltam az édeskés illatú, szálkás mólón és lestem, vártam a zsákmányt, vagy halk hangú, susogó sásban tanyáztam álmos madarak között, és figyeltem, bámultam magam előtt az alvó vizet, a tollat, a zsinórt és minden eszembe jutott ilyenkor, ott táncolt körülöttem az egész világ, és meséket, történeteket találtam ki, képtelen dolgokat, csak hogy harapjanak a halak, hogy rávegyem őket. Sugalltam ezt nekik, üzentem, szüngeráltam, akartam minden erőmből, szinte már beledermedtem, halántékom megfeszült, szemem vörösben úszott. De általában vártak magukra, másfelé siklottak, és rám szakadt, rám nehezedett a móló vagy a sás oly feltörhetetlen magánya. A távolban csónakok voltak, asztalok, majd a Sárgapart, rengeteg fecskéjével, mélyedésével, fészkével, de én ott hasaltam vagy álltam teljesen reménytelenül, beleveszve, -gabalyodva a nyíló világba. De voltak szerencsés napok is, mikor teli lett a háló vagy a füzér, és dagadozó mellel vittem föl a házba, de még akkor is valami zúgott, érthetetlenkedett bennem. Az, hogy ára van mindennek, fizetni kell. Homályosan sejtettem ezt, be-bederengett, és kapaszkodni, fogódzkodni már akkor sem tudtam igazán. Talán ekkor kezdtek el gördülni a kövek, gondolom. Ősi világ.

És ahogy kibukkansz a csillogó vízből, újból megszáll a rettegés: kövek hangját, zörejét hallom, amint esnek, hullanak alá. Mind mélyebbre a sötét felé.